

Научна област: 7. Здравеопазване и спорт
Професионално направление: 7.6. Спорт
Специалност „Спорт“ (Социология на спорта)
Национална спортна академия „Васил Левски“
Катедра „Психология, педагогика и социология“
(Сектор „Философия и социология на спорта“)

Р Е Ц Е Н З И Я

от проф. Галина Петрова Дякова, доктор
относно научната продукция на
на гл. ас. Албена Илиева Димитрова, доктор,
във връзка с участието ѝ в конкурс за заемане на академичната длъжност
ДОЦЕНТ, ДВ брой 91 от 19.11.2019 г.

ДАННИ ЗА КОНКУРСА

Обявеният конкурс е за един доцент по научната специалност „Спорт“ (Социология на спорта) за нуждите на катедра „Психология, педагогика и социология“ при Национална спортна академия „Васил Левски“, обнародван в ДВ брой 91 от 19.11.2019 г. В конкурса участва единственият кандидат гл. ас. Албена Димитрова, доктор, която е на трудов договор за неопределено време в Академията от 10.04.2006 г. и е с трудов стаж по специалността в размер на 13 години, 06 месеца и 22 дни.

Процедурата по конкурса е проведена според изискванията на ЗРАСРБ, на Правилника за неговото приложение и на Правилника за придобиване на научната степен „доктор на науките“ и за заемане на академични длъжности в НСА „Васил Левски“. Не установих нарушения.

ДАННИ ЗА КАНДИДАТА

Албена Димитрова завършва висшето си образование – образователно-квалификационна степен Бакалавър, специалност „Социология и социална антропология“ през 2004 г. в Нов Български Университет – София.

Образователно-квалификационна степен Магистър, специалност „Социология – социална диагностика, прогностика и проектиране“ получава през 2005 г. в Нов Български Университет – София. На 11 май

2012 г. защитава дисертационен труд и придобива образователна и научна степен „ДОКТОР” по социология в ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград.

От 2006 г. започва своята професионална дейност в Национална Спортна Академия „Васил Левски” като асистент по „Социология на спорта“; от 2007 г. е Старши асистент и от 2012 г. – главен асистент към Катедра „Психология, педагогика и социология“.

Член е на Българската социологическа асоциация. Работи като експерт към Център по качество на образованието и акредитацията в НСА „Васил Левски“. От десет години до настоящия момент е ръководител на сектор „Философия и социология на спорта“.

Притежава отлични умения за работа с компютри и специфично оборудване в университета, включително програми: Word, Excel, SPSS, Publisher, PowerPoint, Paint, FastStone Image и др.

Владее отлично писмено и говоримо руски и английски език.

Кандидатът редовно се включва като доброволец или участник в различни проекти и направления, включително и на категорията хора с увреждания.

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ И ПРИНОСИ

В обявения конкурс за заемане на научната длъжност „Доцент” по научната специалност „Спорт“ (Социология на спорта) гл. ас. Албена Димитрова, доктор представя 12 публикации, които подлежат на рецензиране, разпределени както следва:

- Монография – 1 бр.
- Университетски учебник – 1 бр.
- Публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 2 бр. самостоятелно
- Публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 8 бр., от които 3 бр. самостоятелно и 5 бр. в съавторство

Самостоятелните публикации на гл. ас. Албена Димитрова, доктор са 7, в съавторство са 5, от които в 1 като първи автор и в 4 като втори автор. В публикациите в съавторство кандидатът има равностойно участие в провеждането на изследването и в описателната част.

Всички трудове са публикувани, няма такива, които са под печат. Научноизследователската работа на кандидата съответства на научната специалност, по която е обявен конкурса.

Научните изследвания на гл. ас. Албена Димитрова могат да бъдат групирани в три направления: Социална интеграция и социализация чрез спорта; Насилие и спорт; Маркетингови аспекти на спорта.

Много добра оценка заслужава монографията „Девиянтно поведение в спорта: реалност и перспективи“, която съдържа научно-приложни приноси, полезни за теорията и практиката на девиантното поведение в спорта. Разработеният монографичен труд се явява успешен завършек от дългогодишни търсения и изследвания на кандидата по един от основните проблеми на съвременната социология – проблемът за девиациите, като отклоняващо се от нормата поведение на човека. В него се разглеждат теоретичните основи на девиантното поведение и спорта и се извеждат основните групи причини и фактори, свързани с разглеждания проблем. Трудът е издаден през 2019 година и е в обем от 128 страници. Извършени са десет авторски емперични социологически изследвания на насилието и спорта с контингент от 1219 изследвани лица: 324 ученици и 895 студенти. Изследвани са училища на територията на четири области в РБългария и четири висши училища на територията на град София. Приложени са съвременни количествени и качествени социологични методи.

Постигната е целта на научния труд да се представи актуална информация за девиантното поведение в спорта като отражение на насилието в обществото като цяло. Определен е важен принцип при оценката на желаната величина на интеграция в рамките на едно мобилно, отворено и „хоризонтално общество“ – превенция вместо реакция. Кандидатът поставя като акцент в разработката си правото на избор на индивида, което да не се опира на принуда и насилие, както и перспективи на макро, мезо и микро ниво, целящи да запазят спорта, справедливостта и етиката.

Получените резултати от емперичните социологически изследвания на насилието и спорта, включени в монографията логично потвърждават издигнатите основни хипотези.

В първото направление по проблеми, свързани със социалната интеграция и социализация чрез спорта са и публикации № 3, 4, 8, 9, 10, които са публикувани в научни издания, индексирани в различни международни бази данни.

Изследвана е социалната интеграция на хора с увреждания в областта на спорта. Проведен е задълбочен анализ на доброволчеството в спорта като мощен фактор за интеграция, подобряване на образованието и устойчивото развитие настоящата система. Проведено е проучване на входящото ниво на правни знания на студенти от магистърска програма „Спорт и сигурност“ и ОКС бакалавър, специалност „Спортен мениджмънт“. Изследвана е социалната интеграция на деца със специални потребности в областта на спорта и преодоляването им чрез практикуване на плуване. Разкрити са социално-културни аспекти на честната игра във ветроходството чрез проучване на ефективността на съществуващата система на олимпийско образование и отношението към принципите на Честната игра в този спорт.

Във второто направление по проблеми, свързани с насилие и спорт кандидатът посочва публикации № 5, 6, 7, които са публикувани в научни издания, индексирани в различни международни бази данни.

Проучено е насилието. Изследвани са фактори и поведението на ученици, практикуващи спорт, които биха спомогнали за укрепването на личността им и осигуряване на практическа и емоционална подкрепа.

В третото направление са публикациите по проблеми, свързани с маркетингови аспекти на спорта (публикации № 11, 12), публикувани в списание „Спорт & наука“ и научен сборник „Личност, мотивация, спорт“ от международна научна конференция.

Проучени са маркетингови аспекти на честната игра и спорта и актуални проблеми. Очертани са практическите мерки и усъвършенстване на организацията в часовете по бейзбол и с проявата на Честната игра в различни видове спорт. Проведено е изследване на някои маркетингови аспекти на спорта бейзбол сред ученици в основна образователна степен. Изследвани са спортсменството, проявата на феърплей и влиянието му върху маркетинга на даден спорт, посочени са добри практики, имащи отношение към Честната игра в спортното пространство.

Научната продукция на кандидата има редица научно-теоретични и научно-приложни приноси. Представени са теоретико-емпиричен модел за социална интеграция и социализация чрез спорта и теоретико-емпиричен модел, разглеждащ маркетингови аспекти на спорта. Проведени са собствени емпирични социологически изследвания, разработени са и са апробирани за спортната практика анкетни карти, разработен е тест за правна подготовка; от социологическа и юридическа гледна точка е проведен анализ на съвкупност от променливи и фактори.

Научната продукция ще обогати теоретичните и практически знания, правната информираност на гражданите и длъжностните лица; ще допринесе за формиране на умения за работа в екип; познаването на законовите рамки в областта. Направено е ценно предложение за доброволството в спорта и са дадени полезни препоръки.

За участието в конкурса кандидатът представя 14 цитирания, Тринадесет цитирания са в национални източници, едно е публикувано в научно издание, реферирано и индексирено в световноизвестни бази данни с научна информация.

Представената за рецензиране научна продукция от гл. ас. Албена Димитрова, доктор по количествени показатели отговаря на на минималните национални изисквания по чл. 2 б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и на Правилника за придобиване на научната степен „доктор на науките” и за заемане на академични длъжности в Национална спортна академия „Васил Левски“.

Албена Димитрова участва в международни, национални, институционални, научноизследователски проекти и оперативни програми.

Академичен наставник е в два проекта: „Студентски практики“ и „Студентски практики – фаза I“, осъществени с финансовата подкрепа на оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007-2013 година“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз и оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020 година“, съфинансирана от Европейски социален фонд, в които водеща организация е Министерство на образованието и науката.

Експерт, отговорник по направление „Социология“ е в научноизследователски проект „Влияние на йога върху психиката, физическите качества и здравето“, с водеща организация Българска федерация по Йога.

Експерт е в национален проект „Специализирана психофизическа подготовка на студентите за оцеляване в екстремални ситуации“, с водеща организация Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“ – гр. София;

Експерт е в международен проект „Формиране на готовност за оцеляване на ученици в социална среда чрез специализирана подготовка по Кунг фу“, с водеща организация Българска федерация по Кунг фу и Тай чи.

ОБРАЗОВАТЕЛНА АКТИВНОСТ

Учебната натовареност на гл. ас. Албена Илиева Димитрова, доктор е общо 1311 часа, разпределени както следва: аудиторна – 616 часа; допълнителна заетост – 695 часа.

Кандидатът е водещ преподавател по „Социология на спорта“ и дисциплини със социологическа тематика, включително и на чуждестранни студенти – лекции, упражнения, семинарни занимания към сектор „Философия и социология на спорта“ в катедра „Психология, педагогика и социология“.

Преподавател е в магистърските програми: „Физическо възпитание и спорт“, „Адаптирана физическа активност и спорт“, „Спортна журналистика“ и „Спорт за високи постижения“.

Участва в семинар „Възможности за финансиране и разработване на проекти“, „Първи семинар по проблемите на интелектуалната собственост“ към НСА „Васил Левски“, Център за иновации, технологичен трансфер и интелектуална собственост и др.

Работи като експерт към центъра по качество на образованието и акредитацията в НСА „Васил Левски“.

Създава учебна програма по дисциплината „Насилието в спорта“ и актуализира учебната програма по дисциплината „Професия и спорт“.

Кандидатът е осъществил научно ръководство на две дипломни работи (за ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“), свързани с тематиката на собствените научни интереси в областта на маркетинга, социалната интеграция и социализация чрез спорт, отклоняващо се поведение и насилие, които са високо оценени.

От важно значение за учебната работа в НСА „Васил Левски“ е публикуваният университетски учебник по „Социология на спорта“, с издател НСА ПРЕС. Учебникът е с обем 191 страници. Съдържа предговор, осем глави и приложения. С него гл. ас. Албена Димитрова въвежда студентите и специалистите в света на спорта, като един от основните социални институти в съвременното общество, за да придобият знания за същността, ролята и значението му.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Гл. ас. Албена Илиева Димитрова, доктор е утвърден университетски преподавател, научен работник и експерт. Кандидатурата ѝ по настоящия конкурс покрива всички изисквания и критерии, поставени от Закона за развитие на академичния състав в РБългария, Правилника за неговото

приложение и нормативните изисквания на НСА "Васил Левски". Това е достатъчно основание, за да изразя своя положителен вот, относно избора й на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ в Научна област: 7. Здравеопазване и спорт, Професионално направление: 7.6. Спорт, специалност „Спорт“ (Социология на спорта) при Национална спортна академия „Васил Левски“, Катедра „Психология, педагогика и социология“, (Сектор „Философия и социология на спорта“) като препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да потвърдят този вот.

24.02.2020

Проф. Галина Петрова Дякова, доктор

Scientific field: 7. Health protection and sport

Professional trend: 7.6. Sport

Specialty „Sport“ (Sociology of sport)

National Sport Academy „Vasil Levski“

Department „Psychology, Pedagogy and Sociology“

(Sector „Philosophy and Sociology of sport“)

REVIEW

by Prof. Galina Petrova Dyakova, Ph D

regarding the scientific production

of Senior Assistant Albena Ilieva Dimitrova, Ph D

in connection with her entering a competition for holding the academic position

ASSOCIATE PROFESSOR, SN issue 91 dd 19.11.2019

DATA OF THE COMPETITION

The competition announced is for one position of Associate Professor on the scientific specialty „Sport“ (Sociology of sport) for the needs of Department „Psychology, Pedagogy and Sociology“ with the National Sport Academy „Vasil Levski“, published in SN, issue 91 dd 19.11.2019. The only applicant Senior Assistant Albena Ilieva Dimitrova, Ph D, is entering the competition. She has been employed permanently in the Academy since 10.04.2006 and her length of service is 13 years, 06 months and 22 days.

The procedure on the competition has been held as per the requirements of the Law for development of the academic staff in Bulgaria, Regulation of its application and regulation of acquiring a scientific degree „Doctor of sciences“ and for holding academic positions in NSA „Vasil Levski“. No breaches have been found.

DATA OF THE APPLICANT

Albena Dimitrova graduated her Higher education – educational-qualification degree Bachelor, specialty „Sociology and Social Anthropology“, in 2004 from the New Bulgarian University – Sofia.

Educational-qualification degree Master, specialty „Sociology – social diagnostics, prognostics and projecting“, was acquired in 2005 from New Bulgarian University – Sofia. On 11th May, 2012 she defended a Dissertation

paper, acquiring educational and scientific degree "DOCTOR" on Sociology in South-West university „Neofit Rilski“ – Blagoevgrad.

Since 2006, she has started her professional activity at the National Sport Academy "Vasil Levski" as an Assistant on „Sociology of sport“; since 2007 she has started as a Senior Assistant and since 2012 – as a Chief Assistant with the Department „Psychology, Pedagogy and Sociology“.

She is a member of the Bulgarian Sociological Association. She has been employed as an expert with the Centre on quality of education and accreditation in NSA „Vasil Levski“. It is ten years, up to the present date since she has been a Head of Sector „Philosophy and Sociology of sport“.

She possesses excellent computer and special devices skills, including the programmes: Word, Excel, SPSS, Publisher, PowerPoint, Paint, FastStone Image and etc.

She has an excellent command of Russian and English languages, both in writing and oral.

The applicant regularly participates as a volunteer or participant at different projects and trends, including the category of disabled people.

RESEARCH ACTIVITY AND CONTRIBUTIONS

In the competition announced for filling the scientific position "Associate Professor" on the scientific specialty "Sport" (Sociology of sport) the Chief Assistant Albena Dimitrova, Ph D presented 12 publications, subject to review, distributed as follows:

- Monograph – 1 copy;
- University textbook – 1 copy;
- Publications and Reports, published in scientific issues, reported and indexed in world-known data base with scientific information– 2 copies independently;
- Publications and reports, published in non-reported magazines of scientific reporting or published in edited collective volumes – 8 copies, of which 3 copies independently and 5 copies in joint authorship.

The independent publications of Chief Assistant Albena Dimitrova, Ph D are 7, in joint authorship - 5, of which in 1 as a first author and in 4 as a second author. In the publications in joint authorship, the candidate has equal participation in conducting the study and in the descriptive part.

All papers have been published, there are no such under printing. Research paper of the applicant corresponds to the scientific specialty, the competition is announced on.

Scientific investigations of Chief. Assistant Albena Dimitrova could be grouped into *three trends*: Social integration and socialization through the sport; violence and sport; Marketing aspects of sport.

Very good assessment deserves the monograph „Deviant behavior in sport: reality and perspective“, containing scientific-applying contributions, useful for the theory and practice of deviant behavior in the sport. The developed monographic work is a successful ending of many-years searching and study of the applicant on one of the main problems of the contemporary sociology – problem for deviations, as deflected from the norm behavior of human being. In it the theoretical base of the deviated behavior and sport, have been discussed deducing the main groups of reasons and factors, connected with the issue considered. The work was issued in 2019, consisting of 128 pages. Ten author's empiric sociological studies of violence and sport have been carried out, with contingent of 1219 investigated individuals: 324 pupils and 895 students. Schools on the territory of four regions in the Republic of Bulgaria and four higher schools on the territory of Sofia have been studied. Contemporary qualitative and quantitative sociological methods have been applied.

The aim of the scientific work for presenting topical information of the deviant behavior in sport as a reflection to the violence in the society, as a whole has been achieved. An important principle has been defined with the assessment of the desired extent of integration within the range of one mobile, open and “horizontal society” – prevention instead of reaction. The applicant focuses on the right of choice of the individual excluding force and violence in his development, as well as perspectives of macro, meso and micro level, aiming to preserve the sport, justice and ethics.

The results got from the empiric sociological studies of violence and sport, included in the monograph logically confirm the basic hypotheses set.

In the first trend on issues, connected with the social integration and socialization through the sport are the publications No. 3, 4, 8, 9, 10, published in scientific issues, indexed in different international data bases.

The social integration of disabled people in the field of sport has been studied. A profound analysis has been carried out of the voluntary activity in sport as a powerful factor for integration, improvement of education and steady development of the current system. A survey has been implemented of the initial

level of legal knowledge of students from Master's programme "Sport and safety", and Educational-qualification Degree Bachelor, specialty "Sport management". The social integration of children with special needs in the field of sport and their surmounting through swimming practicing has been studied. Social-cultural aspects of fair play have been revealed in yachting through investigation of efficiency of the existing system of Olympic education and the approach to the principles of Fair play in this sport.

In the second trend on issues, connected to violence and sport the candidate indicates publications No. 5, 6, 7, published in scientific issues, indexed in different international data bases.

Violence has been surveyed. Factors and pupils' behavior, practicing sport have been studied, that could help stabilizing the personality and ensuring practical and emotional support.

In the third trend are the publications on problems, connected with marketing aspects of sport (publications No. 11, 12), published in magazine „Sport & science“, and scientific collection „Personality, motivation, sport“, from international scientific conference.

Marketing aspects of fair play and sport and topical problems have been studied. Outlined are practical measures and perfection of the organization at baseball lessons and with the manifestation of Fair play in different types of sport. Study has been carried out of certain marketing aspects of baseball sport among students from secondary educational level. Sportsmanship, manifestation of fair play and its influence on marketing of a certain sport has been studied, indicated are good practices, having attitude to the Fair play in the sport field.

Scientific production of the applicant has a number of scientific-theoretical and scientific-applying contributions. Presented are theoretical-empiric model for social integration and socialization through sport and theoretical-empiric model considering marketing aspects of the sport. Own empiric sociological studies have been carried out, inquiry cards have been developed and approbated for the sport practice, a text was worked out for legal preparation; analysis has been made of aggregate of variability and factors, from sociological and juridical point of view.

Scientific production would enrich the theoretical and practical knowledge, legal acquaintance of citizens and official persons; would contribute for forming up of skills for work in a team; knowing the legal frame in the field. It has been made a valuable suggestion for the voluntary activity in sport, giving useful recommendations.

For entering the competition, the applicant has presented 14 quotations, thirteen quotations are in national sources and one is published in a scientific issue, referred and indexed in world-known data bases with scientific information.

The presented for reviewing scientific production by Senior Assistant Albena Dimitrova, Doctor on quantitative indices correspond to the minimum national requirements on Art. 2 b, par. 2 and 3 of the Law for development of the academic staff in Bulgaria, Regulation of applying the Law for development of the academic staff in Bulgaria and the Regulation of acquiring the scientific degree "Doctor of Sciences" and holding academic positions in the National Sport „Vasil Levski“.

Albena Dimitrova participated in international, national, institutional, scientific-research projects and operational programmes.

Academic mentor in two projects: „Student's practices“ and „Student's practices – phase I“, realized by the financial support of operative programme „Development of human resources 2007-2013“, co-financed by the European social fund of EU and operative programme „Science and education for intelligent growth 2014-2020“, co-financed by European social fund, in which leading organization is the Ministry of Education and Science;

Expert, in charge of trend „Sociology“ in scientific-research project „Influence of yoga on the psyche, physical qualities and health“, with leading organization Bulgarian federation on yoga;

Expert in a national project „Specialized psycho-physical preparation of students for survival at extreme situation“, with leading organization Mining and Geology university „Sv. Ivan Rilski“ – Sofia;

Expert in an international project „Formation of readiness for survival of students in social environment via a specialized preparation on Kung fu“, with leading organization Bulgarian federation on Kung fu and Tai chi;

EDUCATIONAL ACTIVITY

Educational loading of Chief Assistant Albena Ilieva Dimitrova, Doctor - 1311 hours total, allocated as follows: contact classes – 616 hours; additional occupation – 695 hours.

The applicant is a leading lecturer on „Sociology of sport“, and disciplines on sociological subject, including foreign students too – lectures, exercises, seminar activities to sector „Philosophy and sociology of sport“ in Department „Psychology, Pedagogy and Sociology“.

She is a lecturer at Master's programmes: „Physical education and sport“, „Adapted physical activity and sport“, „Sport journalism“, and „Sport for high results“.

She participates at seminar „Possibilities for financing and development of projects“, „First seminar on issues of intellectual property“ with NSA „Vasil Levski“, Center for innovations, technological transfer and intellectual property and etc.

She works as an expert to the Center on quality of education and accreditation in NSA “Vasil Levski”.

She elaborated an educational programme on the subject „Violence in sport“, and updated the educational programme on the subject „Profession and sport“.

The applicant has realized scientific guidance of two Diploma papers (for Educational-Qualification Degree „Bachelor“, and Educational-Qualification Degree „Master“), connected with the theme of own scientific interests in the field of marketing, social integration and socialization through sport, behavior deviation and violence, that are highly esteemed.

Of importance for the educational work at NSA „Vasil Levski” is the published university textbook on „Sociology of sport“, with publisher NSA PRESS. The textbook contains 191 pages. It contains a foreword, eight chapters and Enclosures. Chief Assistant Albena Dimitrova introduces the students and experts into the sport world, one of the main social establishments in the contemporary society, in order to acquire knowledge of the essence, role and its significance.

CONCLUSION

Chief Assistant Albena Ilieva Dimitrova, Ph D is a recognized university lecturer, scientific worker and expert. Her application on the current competition covers all requirements and criteria, stipulated by the Law for development of the academic staff in Bulgaria, Regulation for its application and normative requirements of NSA “Vasil Levski”. It is a ground enough for me to express my positive vote, regarding her employed at the academic position „ASSOCIATE PROFESSOR“ in Scientific field: 7. Health protection and sport, Professional trend: 7.6.Sport, specialty „Sport“ (Sociology of sport) with the NSA „Vasil Levski“, Department „Psychology, Pedagogy, and Sociology“, (Sector „Philosophy and Sociology of sport“), recommending to the esteemed members of the scientific jury to confirm this vote.

24 February 2020

Prof. Galina Petrova Dyakova, Ph D